

Drugostopenjski dvopredmetni študijski program

GRŠKI JEZIK, KNJIŽEVNOST IN KULTURA

Oddelek za
klasično filologijo

UNIVERZA
V LJUBLJANI

FF

Filozofska
fakulteta

Podatki o programu

naziv: Drugostopenjski dvopredmetni študijski program **Grški jezik, književnost in kultura**

trajanje: 2 leti

točke: 120 kreditnih točk po ECTS

Študijski program ima naslednje smeri:

- **Starogrški jezik, književnost in kultura – dvopredmetna smer,**
- **Novogrški jezik, književnost in kultura – dvopredmetna smer,**
- **Starogrški jezik, književnost in kultura – dvopredmetna pedagoška smer.**

Pri dvopredmetnem programu je nujna povezava z drugim dvopredmetnim študijskim programom oziroma dvopredmetno smerjo. Dvopredmetni smeri Starogrški jezik, književnost in kultura ter Novogrški jezik, književnost in kultura je mogoče kombinirati z vsemi dvopredmetnimi študijskimi programi oz. smermi, ni pa ju mogoče kombinirati medsebojno in z dvopredmetnimi pedagoškimi študijskimi programi oz. smermi, razen z dvopredmetno pedagoško smerjo Andragogika in dvopredmetnim pedagoškim študijskim programom Pedagogika. Dvopredmetno pedagoško smer Starogrški jezik, književnost in kultura je mogoče kombinirati z vsemi dvopredmetnimi pedagoškimi študijskimi programi oz. smermi, ni pa je mogoče kombinirati z dvopredmetnimi (nepedagoškimi) študijskimi programi oz. smermi.

Opis programa

S programom študent oz. študentka pridobi poglobljeno znanje na področju grškega jezika, kulture in književnosti v obsegu, ki je primerljiv z drugostopenjskimi programi grščine, klasične filologije oz. antičnih študij na večini evropskih univerz. Pridobi splošne kompetence humanističnega intelektualca ter specifične strokovne kompetence: suvereno obvladovanje grškega jezika s sposobnostjo branja najtežavnejših besedil v izvirniku, razumevanje zgodovine grščine in njenega vpliva na moderne jezike, poznavanje vseh vidikov grške književnosti in kulture od starega veka do sodobnosti, razumevanje vloge, ki jo imata antična in poznejša grška književnost in filozofija v evropski literaturi in kulturi.

Starogrški jezik, književnost in kultura – dvopredmetna smer je zasnovana predvsem raziskovalno. Diplomant oz. diplomantka pozna metode filološke analize besedil ter je posamezna literarna in strokovna dela sposoben interpretirati v zgodovinskem kontekstu, obenem pa pozna tudi sodobne teoretske poglede in metodološke pristope. Usposobljen je za samostojno delo na področju raziskovanja, literarnega prevajanja, v publicistiki, založništvu, arhivistiki in na drugih področjih, ki zahtevajo temeljito in natančno delo z besedilom, sodeluje pa lahko tudi pri raziskovanju na sorodnih področjih, kjer je poglobljeno znanje grščine nepogrešljivo: arheologija in muzeologija, zgodovina, umetnostna zgodovina, jezikoslovje in literarne vede. S tem znanjem se lahko poklicno usmeri v raziskovanje, prevajanje, publicistiko, založništvo, turizem itd.

Tudi smer Novogrški jezik, književnost in kultura – dvopredmetna smer omogoča raziskovalno usmeritev, vendar postavlja poudarek predvsem na praktično obvladovanje vseh ravni sodobnega grškega jezika, od vsakdanje komunikacije, ustnega in pisnega prevajanja iz nove grščine v slovenščino in iz slovenščine v novo grščino do interpretacije in posredovanja literarnih del. Z usmeritvijo v novo grščino se odpirajo nove zaposlitvene možnosti, tudi na pedagoškem področju.

Starogrški jezik, književnost in kultura – dvopredmetna pedagoška smer je namenjena usposabljanju študentov in študentk s temeljitim znanjem grškega jezika in razgledanostjo po kulturi grške antike za pedagoški poklic. Možna je vrsta dvopredmetnih povezav. Program se vertikalno praviloma navezuje na prvostopenjski program Grški jezik, književnost in kultura, vertikalno in horizontalno pa se povezuje predvsem z jezikovnimi programi, primerjalno književnostjo, zgodovino, umetnostno zgodovino, filozofijo in arheologijo. Stara grščina je del kurikuluma gimnazij s klasičnim programom (kot obvezni ali izbirni predmet).

Cilj programa je temeljito znanje grškega jezika in temeljita razgledanost po kulturi grške antike, glede na individualno izbiro študenta pa tudi po grški kulturi poznejših obdobj. Sposobnost za posredovanje jezikovnih, literarnozgodovinskih in kulturnozgodovinskih znanj ter analitične vednosti o dediščini grške antike v poznejših obdobjih je mogoče doseči le v vsebinski interakciji med strokovnimi in pedagoškimi vsebinami, v tej obliki pa se

doseganje ciljev tudi preverja. Specialna didaktika jezika ter književnosti in kulture npr. predvideva veliko praktičnih aplikacij strokovnega znanja (npr. analiza jezikovnih struktur, zgodovina jezika, interpretacija besedil) v pedagoško prakso, zlasti v obliki seminarskih izdelkov in pedagoških priprav.

Člani oz. članice in diplomanti oz. diplomantke oddelka dejavno sodelujejo pri delu Društva za antične in humanistične študije ter pri nastajanju dveh znanstvenih revij, *Keria: Studia Latina et Graeca* ter *Clotbo*.

Na oddelku se študenti in študentke povezujejo tudi v okviru obštudijskih dejavnosti, pri organizaciji različnih dogodkov, od brucovanj, recitalov ter dramskih uprizoritev do razstav in znanstvenih konferenc ter različnih drugih projektov. Oddelek organizira tudi ekskurzije in poletne šole. Na oddelku delujeta študentska predstavica in oddelčni tutor.

Študentom in študentkam so odprte različne možnosti študija v tujini, zlasti prek sporazumov Erasmus+, sklenjenih med oddelkom in različnimi evropskimi univerzami. Študenti in študentke se redno udeležujejo poletnih tečajev novogrškega jezika v Grčiji ter latinskih poletnih šol in se izpopolnjujejo v tujini kot štipendisti tujih univerz in fundacij (Nemška služba za akademsko izmenjavo – DAAD, Sklad Aleksandra S. Onasisa). Ustanova patra Stanislava Škrabca vsako leto najuspešnejšim študentom in študentkam Oddelka za klasično filologijo podeljuje štipendije.

Predmetnik – STAROGRŠKI JEZIK, KNJIŽEVNOST IN KULTURA: dvopredmetna smer

	predavanja	vaje	seminar	skupaj	kreditne točke
1. letnik					
1. Raziskovalni seminar: interpretacija grških besedil 1			60		12
2. Bizantinska književnost in kultura	30				3
3. Grški jezik v srednjem in novem veku (6 KT)			30		6
4. Izbirni predmet 1 (sklop Klasična antika in njena recepcija)	60				6
5. Izbirni predmet 2 (Splošni izbirni predmeti)	30				3
2. letnik					
6. Izbirni predmet 1 (sklop Klasična antika in njena recepcija)*	60				6
7. Raziskovalni seminar: interpretacija grških besedil 2			60		9
8. Magistrsko delo D					15

Nabor strokovnih izbirnih predmetov

	predavanja	vaje	seminar	skupaj	kreditne točke
1. Sodobni pristopi k preučevanju klasičnih jezikov	30			30	3
2. Zgodovina jezikoslovja v antiki	30			30	3
3. Literarno prevajanje (gr.)			30	30	3
4. Antična literarna kritika in sodobni interpretacijski pristopi	30			30	3
5. Interpretacija antične mitologije	30			30	3
6. Antična antropologija in filozofija kulture: izbrana poglavja	30			30	3
7. Antika v kulturi novega veka	15		15	30	3
8. Interpretacija antičnih filozofskih besedil: izbrana poglavja	30			30	3
9. Praktikum					5

Predmetnik – NOVOGRŠKI JEZIK, KNJIŽEVNOST IN KULTURA: dvopredmetna smer

	predavanja	vaje	seminar	skupaj	kreditne točke
1. letnik					
1. Izbirni predmet 1 (sklop Klasična antika in njena recepcija)	60			6	
2. Izbirni predmet 2 (Splošni izbirni predmeti)	30			3	
3. Opisna slovnica nove grščine I	30	30		6	
4. Bizantinska književnost in kultura	30			3	
5. Grški jezik v srednjem in novem veku (3 KT)			30	3	
6. Opisna slovnica nove grščine II		60		4	
7. Novogrška književnost in civilizacija I		60		5	
2. letnik					
8. Opisna slovnica nove grščine III	15	30		6	
9. Opisna slovnica nove grščine IV		60		4	
10. Novogrška književnost in civilizacija II	60			5	
11. Magistrsko delo D				15	

Nabor strokovnih izbirnih predmetov

	predavanja	vaje	seminar	skupaj	kreditne točke
1. Sodobni pristopi k preučevanju klasičnih jezikov	30			30	3
2. Zgodovina jezikoslovja v antiki	30			30	3
3. Literarno prevajanje (gr.)			30	30	3
4. Antična literarna kritika in sodobni interpretacijski pristopi	30			30	3
5. Interpretacija antične mitologije	30			30	3
6. Antična antropologija in filozofija kulture: izbrana poglavja	30			30	3
7. Antika v kulturi novega veka	15		15	30	3
8. Interpretacija antičnih filozofskih besedil: izbrana poglavja	30			30	3
9. Praktikum					5

Predmetnik – STAROGRŠKI JEZIK, KNJIŽEVNOST IN KULTURA: dvopredmetna pedagoška smer

	predavanja	vaje	seminar	skupaj	kreditne točke
1. letnik					
1. Skupni del pedagoškega modula	75	42,5	32,5		12
2. Izbirni predmet 1 (sklop Izbirni strokovni predmeti)	90				9
3. Didaktika grščine	15	15			3
4. Izbirni predmet 2 (Splošni izbirni predmeti)	30				3
5. Didaktika antične in humanistične književnosti in kulture 1	15		15		3
2. letnik					
6. Didaktika grščine	15		15		3
7. Didaktika grščine – pedagoška praksa				180	6
8. Izbirni predmet 1 (sklop Izbirni strokovni predmeti)	90				9
9. Didaktika antične in humanistične književnosti in kulture 2	15		15		3
10. Magistrsko delo DP					9

Nabor strokovnih izbirnih predmetov

	predavanja	vaje	seminar	skupaj	kreditne točke
1. Grški jezik v srednjem in novem veku			30	30	3
2. Bizantinska književnost in kultura	30			30	3
3. Literarno prevajanje (gr.)			30	30	3
4. Zgodovina jezikoslovja v antiki	30			30	3
5. Antična literarna kritika in sodobni interpretacijski pristopi	30			30	3
6. Interpretacija antične mitologije	30			30	3
7. Antična antropologija in filozofija kulture: izbrana poglavja	30			30	3
8. Novogrška književnost in civilizacija I		60		60	5
9. Novogrška književnost in civilizacija II		60		60	5
10. Opisna slovnica nove grščine I	30	30		60	6
11. Opisna slovnica nove grščine II		60		60	4
12. Opisna slovnica nove grščine III	15	30		45	6
13. Opisna slovnica nove grščine IV		45		45	4
14. Raziskovalni seminar (ped.): interpretacija grških besedil		30		30	3
15. Sodobni pristopi k preučevanju klasičnih jezikov	30			30	3
16. Antika v kulturi novega veka	15		15	30	3
17. Interpretacija antičnih filozofskih besedil: izbrana poglavja	30			30	3
18. Praktikum					5

Vsebinska predstavitev izbranih predmetov

Bizantinska književnost in kultura

Predmet vključuje dva vsebinska sklopa: 1. bizantinska književnost in kultura od začetkov do leta 1100, tj. prehod med antiko in bizantinskim obdobjem, in 2. bizantinska književnost in kultura od 1100 do 1453 ter splošne kulturne, politične, vojaške, civilizacijske in literarne razmere v teh obdobjih. Glavne teme: politična zgodovina, gospodarska ureditev, literarna zgodovina, verske razmere, proza, poezija, metrika, izobraževalni sistem, ustvarjalnost v ljudskem jeziku, Turki.

Raziskovalni seminar: interpretacija grških besedil

Gre za interpretacijo grških besedil, ki je povezana s seminarskim branjem in interpretacijo izbranega besedila iz kateregakoli obdobja grške književnosti. Vsak semestrski blok je posvečen drugemu besedilu oz. tematskemu sklopu.

Grški jezik v srednjem in novem veku

Predmet je zasnovan kot seminar; posveča se interpretaciji izbranega besedila iz obdobja od začetka bizantinske dobe dalje. Obravnavajo se besedila, napisana v ljudski grščini ali v visokem jeziku, ki se zgleduje po stari grščini. Študenti in študentke se seznani s temeljnimi problemi, povezanimi z razvojem grškega jezika od konca antike do danes (temeljne spremembe in razlike med staro, bizantinsko in novo grščino; diglosija v bizantinski dobi in nastanek ljudske književnosti; jezikovno vprašanje v moderni grški državi, dimotiki in katarevusa; nastanek novogrških narečij in njihova raba v književnosti; jezikovni stik v srednjem in novem veku ter njegov vpliv na grščino).

Opisna slovnica nove grščine I

Predmet Opisna slovnica nove grščine I je sestavljen iz predavanj in vaj. Na predavanjih se študenti in študentke seznani s novogrško glagolsko ureditvijo, z novogrško samostalniško in pridevniško ureditvijo, z novogrško skladnjo, z novogrškimi odvisniki, z njihovo tvorbo in rabo, s priredjem in podredjem v novi grščini. Vaje so namenjene poglobljanju poznavanja osnovnega besedišča nove grščine, uporabi pridobljenega znanja v govornih situacijah in uporabi pridobljenega jezikovnega znanja pri pisnem izražanju.

Novogrška književnost in civilizacija I

Predmet se deli na dva vsebinska in tudi časovna sklopa: 1. grška književnost in kultura v otomanskem obdobju (politične in gospodarske razmere; otomansko obdobje in kultura vsakdana, izobrazba, inteligenca in usoda antično-bizantinske tradicije, literarno ustvarjanje; književnost in kultura renesančne Krete, vpliv Zahoda, grško razsvetljenje, osvobodilno gibanje in konec otomanske vladavine) ter 2. grška književnost in kultura od nastanka sodobne grške države do konca 19. stoletja (gospodarske in kulturne razmere v Grčiji 19. st.; literarno ustvarjanje; jezikovno vprašanje; dediščina stare Grčije in Bizanca; jonska šola; D. Solomos; A. Kalvos; A. Valariotis; general Makrigiannis; stara atenska šola in grška romantika; nova atenska šola in K. Palamas).

Novogrška književnost in civilizacija II

Predmet obravnava grško zgodovino, književnost in kulturo 20. stoletja. Vsebinski sklopi: politična zgodovina, gospodarske in socialne razmere v Grčiji do konca 2. svetovne vojne; državljanske vojne; druga polovica 20. stoletja; novogrška književnost od konca 19. stoletja dalje; novogrška proza; G. Psihari; N. Kazantzakis; poezija; K. P. Kavafis in A. Sikelianos; književnost med obema vojnoma; novogrška književnost po 2. svetovni vojni; izbrana poglavja iz novogrške umetnosti in kulture (glasba, gledališče, film itd.).

Didaktika grščine

Predmet poteka v obliki predavanj in vaj. Teme predavanj: izbrana poglavja iz zgodovine pedagogike, zgodovina pouka grškega jezika, še posebej na Slovenskem; najpomembnejši posamezniki, ki so vplivali na razvoj pouka grškega jezika; učbeniki in učni pripomočki; položaj grškega jezika v slovenskem šolstvu; društva in organizacije, povezane s širjenjem klasično-humanistične izobrazbe; umeščenost in vloga grščine v trenutnem šolskem sistemu; osnove šolske zakonodaje; priprave na pouk; slovnčni pouk; pouk književnosti; kulturno-civilizacijske vsebine; kritično vrednotenje izobraževalnih vsebin (problemski pouk); uporaba IKT pri pouku grškega jezika; vloga in lik učitelja grškega jezika; učne oblike in metode; načini preverjanja in ocenjevanja znanja; tipi nalog; aktualna literatura; spletni viri za didaktiko klasičnih jezikov, posebej grščine. Vsebina vaj: vsebinska analiza in sinteza učnih ur (različne vsebine: slovnčne, literarne, kulturno-civilizacijske); priprava učne ure (različni pristopi), priprava nalog (tipi vaj), izročkov; aktualiziranje naučenih vsebin; priprava učne ure; priprava projekta; poskusni nastop pred kolegi; učni pripomočki in učbeniki; načini preverjanja in ocenjevanja; obravnava grške književnosti, kulture in civilizacije s filološkega, sociološkega in antropološkega vidika, njeno aktualiziranje in ovrednotenje; uporaba računalnika in svetovnega spleta pri pouku.

Interpretacija antičnih filozofskih besedil: izbrana poglavja

Seznanitev z izbranimi temami iz grško-rimske filozofije; njihovo branje in analiza; branje izbranih odlomkov filozofskih besedil in antičnih virov v izvirniku in/ali prevodu; vsebinska in idejna interpretacija izbranega odlomka; rekonstrukcija nepopolnih oziroma manj znanih vsebin antičnih filozofskih besedil; zgodovinski pregled preoddaje izbranih filozofskih besedil in njihovega sprejemanja v poznejših obdobjih (sholastika, srednjeveški platonizem in firenški novoplatonizem).

Didaktika antične in humanistične književnosti in kulture

Predmet se deli na predavanja in seminar. Na predavanjih se študentje in študentke seznanijo z epistemologijo klasičnih in humanističnih študijev v zgodovinskem prerezu, z recepcijo antične in humanistične književnosti in kulture ter s sodobnimi metodami pouka antične in humanistične književnosti. Teme: najpomembnejše prvine pouka klasičnih jezikov; aktualizacija; različni pristopi v evropski in ameriški šolski praksi; kontekstualizacija; literarna zgodovina in teorija; kulturna, socialna in duhovna zgodovina, antropologija, zgodovina idej ipd. Možnosti medpredmetnih povezav; vzgojni vidiki antične in humanistične književnosti in kulture; razumevanje zgodovinskih kontekstov in vrednostna avtorefleksija. Vzorčna obravnava izbranih literarnih in kulturno-civilizacijskih tem v obliki seminarских referatov in diskusije.

Antična antropologija in filozofija kulture – izbrana poglavja

Predmet povezuje pregled antične antropologije in filozofije kulture s prikazom sodobnih antropoloških teorij antične družbe, kulture in človeka ter se pri tem opira na konkretne primere ključnih antičnih besedil in njihovih sodobnih interpretacij: I. Homer, Heziod (*Teogonija*), Platon (Protagora, *Država*), Aristotel (*Nikomahova etika*, *Politika*), Ajshil, Evripid, Herodot, Lukrecij, Ciceron, Vergilij, Ovidij, Avguštin; II. Strukturalizem (Lévi-Strauss), poststrukturalizem, sodobne teorije mita (s poudarkom na psihoanalizi), feministična antropologija.

Praktikum

Pripravnništvo ponuja študentom in študentkam možnost, da pridobijo praktične izkušnje. Stažiranje običajno poteka v sodelovanju z institucijami, kot so ZRC SAZU, NUK, Nemški arheološki inštitut v Rimu, Narodni muzej Slovenije, Mestni muzej Ljubljana, Arhiv RS, Nadškofijski arhiv v Ljubljani, ali na kateri od založb.

Pogoji za dokončanje programa

Za dokončanje študijskega programa mora študent oz. študentka opraviti vse študijske obveznosti, kot so določene z akreditiranim predmetnikom in učnimi načrti posamezne smeri v študijskem programu, v skupnem obsegu 120 (enopredmetna smer) oziroma 60 KT (dvopredmetna smer). Študenti oz. študentke dvopredmetnih smeri morajo za dokončanje celotnega študija opraviti tudi vse obveznosti pri drugi disciplini v skupnem obsegu 60 KT, skupaj torej 120 KT, ter pripraviti, predložiti in uspešno zagovarjati magistrsko delo.

Strokovni profil in veščine

Starogrški jezik, književnost in kultura – dvopredmetna smer magistrantkam in magistrantom zagotovi temeljito znanje na področju grškega jezika, kulture in književnosti, primerljivo z drugostopenjskimi programi na večini evropskih univerz. Splošne in specifične strokovne kompetence, pridobljene na tem študiju, so obvladovanje grškega jezika, zmožnost branja najtežavnejših besedil v izvirniku, razumevanje zgodovine grščine in njenega vpliva na moderne jezike, poznavanje grške književnosti in kulture od starega veka do sodobnosti ter interpretiranje in razumevanje vloge, ki jo imata v evropski literaturi in kulturi. Pridobljene kompetence magistrantkam oz. magistrantom omogočajo raziskovanje na področju grecistike in na sorodnih področjih, kjer je nepogrešljivo poglobljeno znanje grščine (arheologija in muzeologija, zgodovina, umetnostna zgodovina, jezikoslovje in literarne vede), pa tudi na področjih, ki zahtevajo temeljito in natančno delo z besedili (znanstveno raziskovanje, literarno prevajanje, publicistika, založništvo, arhivistika ...), ob odločitvi za pedagoško smer in s tam pridobljenimi kompetencami pa lahko opravljajo tudi pedagoški poklic, saj se pri specialni didaktiki jezika, književnosti in kulture usposobijo za prenos pridobljenega znanja v pedagoško prakso.

Novogrški jezik, književnost in kultura – dvopredmetna smer, ki odpira nove zaposlitvene možnosti (tudi pedagoške), poleg raziskovanja daje poudarek predvsem praktičnemu obvladovanju vseh ravni sodobnega grškega jezika, od vsakdanje komunikacije, ustnega in pisnega prevajanja iz nove grščine v slovenščino in iz slovenščine v novo grščino do interpretacije in posredovanja literarnih del.

Zaposlitvene možnosti

Diplomanti in diplomantke drugostopenjskega študijskega programa Grški jezik, književnost in kultura imajo širok izobrazbeni profil in so zaposljivi na številnih področjih, kot so prevajanje, raziskovalno in arhivsko delo, založništvo, turizem, publicistika ter sodelovanje v projektih, povezanih z raziskovanjem antične in bizantinske materialne in duhovne dediščine. Z usmeritvijo v novo grščino se odpirajo nove zaposlitvene možnosti, tudi na pedagoškem področju.

Dvopredmetni študijski programi oziroma smeri širijo nabor zaposlitvenih možnosti, saj diplomanti in diplomantke dvopredmetnih študijskih programov oziroma smeri pridobijo znanja in usposobljenosti iz dveh disciplin. Prenos znanja z enega področja na drugega spodbuja njihovo fleksibilno uporabo v različnih situacijah. Poznavanje klasičnih jezikov in kulture se zdi ob tem še posebej dragoceno, saj predstavlja temeljno znanje, povezljivo praktično z vsemi področji sodobne kulture, ki se je razvila na temelju grško-rimske antike.

Kontakti za nadaljnje informacije

Strokovna služba oddelka

Nastja Janžekovič
nastja.janzekovic@ff.uni-lj.si
Soba 344

Telefon

+386 1 241 14 20

Uradne ure

od ponedeljka do petka
od 11.00 do 13.00

Skrbnica študijskega programa

Jerneja Kavčič
jerneja.kavcic@ff.uni-lj.si

Oddelčna spletna stran

<https://classics.ff.uni-lj.si/>

Za dodatne informacije o študiju se lahko obrnete tudi neposredno na študente in študentke Filozofske fakultete, in sicer na e-poštni naslov tutorstvo@ff.uni-lj.si.

Zakaj študirati grški jezik, književnost in kultura

»Študij klasične grščine mi je poleg temeljitega poznavanja antike in specifičnih veščin, potrebnih za poglobljeno delo z besedili, omogočil tudi sposobnost temeljitejšega razumevanja lastnega prostora in časa. Čeprav v sebi radi vidimo kulturne naslednike starih Grkov in Rimljanov, bomo ob delu z grškimi in latinskimi besedili kaj kmalu prepoznali tudi tujost in drugačnost. Zato ta študij terja – in tako tudi goji – sposobnost neprestane samorefleksije, presojanja lastne pozicije in prepoznavanja lastnih predsodkov.«

*– Blaž Božič, diplomant študijskih programov
Grški jezik, književnost in kultura ter Primerjalno
jezikoslovje, doktorski študent, prevajalec*